

SOLTI REBEKA

Régészet

BA, 3. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:Siklósi Zsuzsanna
adjunktus, ELTE BTK**KORA ÉS KÖZÉPSŐ RÉZKORI KERÁMIAHASZNÁLAT A DUNÁNTÚLON ÉS BUDAPEST KÖRNYÉKÉN****Kulcsszavak:** rézkor; kerámia; funkció; település

A rézkori Kárpát-medence számos olyan nagyhatású innováció színtereként szolgált, melyek az eljövendő időszakok társadalmak életvitelét is alapjaiban meghatározták. Ezeknek háttérében komoly gazdasági és kulturális átalakulások zajlottak, melyeknek értelmezéséhez a kerámia funkcionális vizsgálata is hozzájárulhat. A kerámia, mint kifejezetten ellenálló és tömegesen előforduló, igen változatos lelettípus jól tükrözi mind a praktikus életvitelbeli, mind az ezek mögött meghúzódó elvont, eszmei változásokat. A kerámiaedények funkció-szemponútú vizsgálatával fény derülhet elsősorban az azokat használó csoportok élelemtermeléssel és -fogyasztással kapcsolatos szokásaira, valamint a leletek térbeli elhelyezkedésével kombinálva a települések használatára. Ez magába foglalja a háztartások elhelyezkedését, aktivitási zónák elkülönítését, illetve a szemét kezelését

A tanulmányban ezeket a szempontokat felhasználva dolgoztam fel kilenc Budapest környékén és a Dunántúlon elhelyezkedő lelőhely anyagát, melyek a kora rézkor és a középső rézkor egészét képviselik. Ezek mindegyike település volt, egyetlen kora rézkori sírcsoport kivételével. A kerámiatöredékek által reprezentált edények egységes kategórarendszerbe való besorolását követően lelőhelyenként vizsgáltam ezeknek a csoportoknak térbeli szóródását, illetve a kategóriák arányai alapján a lelőhelyek közti különbségeket. Ezt az edények egy részén végzett szervesanyag-maradvány vizsgálat egészítette ki.

Ennek eredményeképp különbség mutatkozott a két korszak kerámiahasználatában. Az élelemfeldolgozás és -fogyasztás terén mindvégig erősen hangsúlyos volt a közösségi jelleg, azonban a középső rézkorra jelentősen nőtt az egyéni ivásra szolgáló edények, valamint a tárolásra szolgáló edények száma. A későbbi időszakban ezzel együtt a tejtermékek is jóval több töredéken voltak kimutathatók. A nagyobb területű és intenzívebb lelőhelyeken továbbá a település belső szervezetének vizsgálata is lehetséges volt.